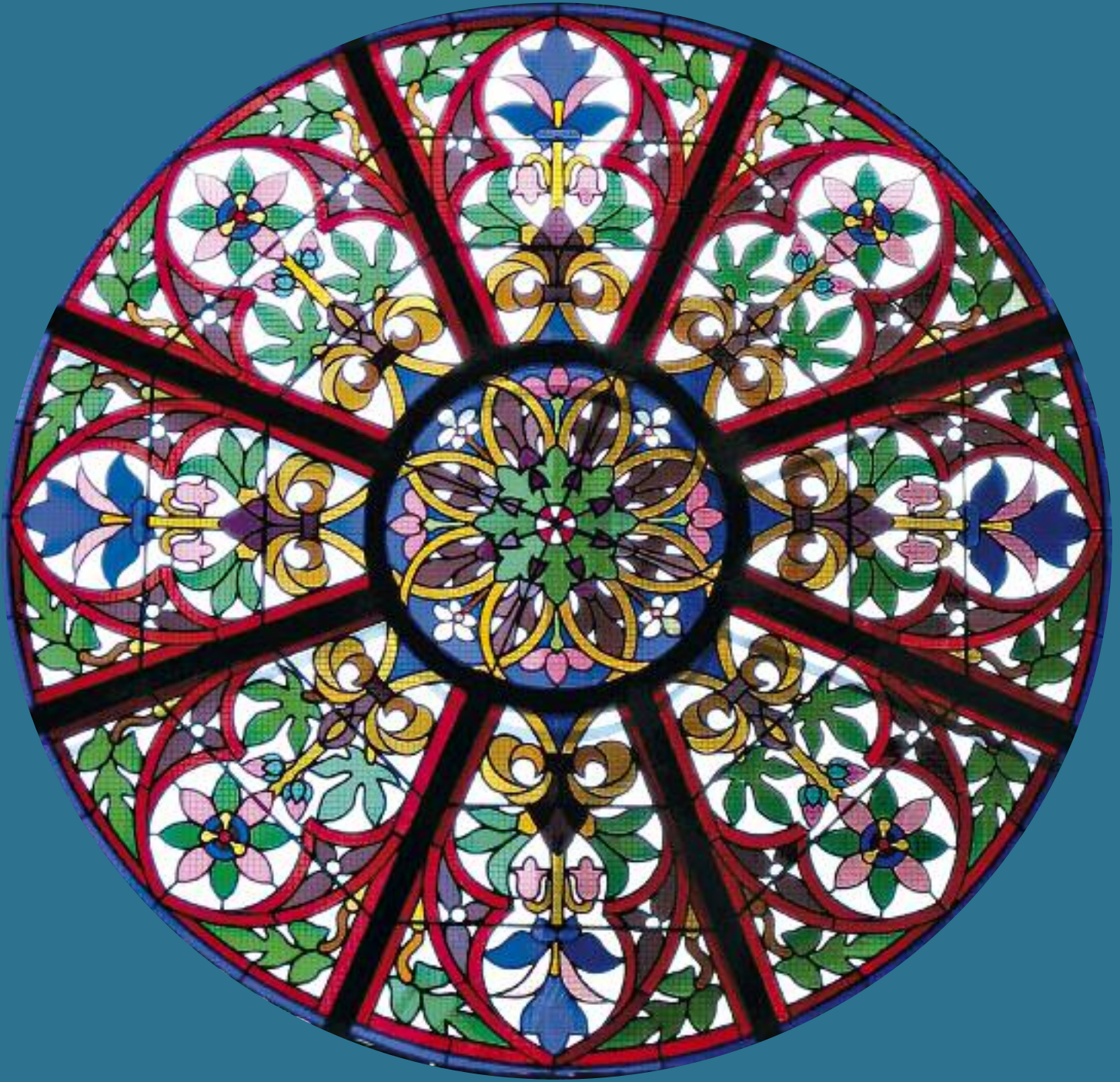

Ročník: 101 | číslo: 3 | 17. ledna 2021 | Cena: 15 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Ekumena

EDITORIAL

„Nikdo nedává víc než ten, kdo dává naději.“

Lev Nikolajevič Tolstoj

Ačkoli jsme vstoupili do nového roku, situace, kterou zažíváme, nová není. Pandemie stále trvá. Na některá omezení jsme si již téměř zvykli, jiná zvládáme jen stěží a nemůžeme se dočkat, až se život vrátí, alespoň do jisté míry, do normálu.

Lidé po celém světě potřebují v této době naději, potřebují vnímat, že to temné období jednou pomine a že to zvládneme, lidé potřebují věřit.

Když nastane tma, rozsvítíme si, zapálíme svíčku, nyní to pomyslné světlo mohou k lidem přinést církve. A ekumenický dialog je důležitější než kdy dříve.

Právě teď se naplno ukazuje, jak podstatné je v těžkých chvílích „táhnout za jeden provaz“, doplňovat se a být tu pro sebe navzájem, být tu pro lidi. Církve také v předchozích měsících četně pomáhaly - ať již finančními sbírkami, tak i přímo v „první linii“. Zapojily se spousty věřících - od dobrovolníků, přes nemocniční kaplany a duchovní, po studenty teologických fakult. Přejme těmto lidem, ať je neopouští energie a altruismus, ať šíří světlo naděje i v příštích měsících a ať si všichni podáváme pomocné ruce napříč církevním společenstvím, protože všichni kráčíme po stejné cestě. Toto magazínové číslo věnujeme ekumeně a vzájemnému dialogu, přeji vám tedy inspirativní čtení a také naději do celého roku.

J. H.

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Covid se nevyhnul našemu Domovu U Spasitele

Těsně před vánočními svátky postihl koronavirus středisko Husitské diakonie Domov U Spasitele ve Frýdlantu. Nakaženy byly dvě třetiny klientů a personálu a v domově musela vypomáhat armáda. Nyní je už situace stabilizovaná, ale někteří senioři stále ještě bojují s nemocí.

V době, kdy všechna zařízení pro seniory v Libereckém kraji již prošla nálezou koronaviru, se tedy nemoc objevila také v našem domově ve Frýdlantu. Dva dny před Štědrým dnem jsme museli řešit situaci s nedostatkem personálu a nakaženými klienty. Ze dne na den byly pozitivní dvě třetiny našich seniorů i personálu. Klienty nemoc zasáhla nejen po fyzické, ale také po psychické stránce. Naštěstí většina z nich měla relativně lehký průběh. Někteří ale s nemocí ještě stále bojují a dva naši klienti v těžkém zdravotním stavu nákaze podlehli. Situace je ale už

relativně stabilizovaná a do domova se začíná vracet personál a normální život. Velký dík v boji s covidem patří Libereckému kraji, který do domova okamžitě vyslal armádu. Poděkování kromě kraji a Armádě ČR patří ale i městu Frýdlant a Krajské nemocnici v Liberci, která seniorům zajistila jídlo. A v neposlední řadě samozřejmě personálu domova a brigádníkům, kteří se zapojili do péče o seniory.

Kateřina Klasnová
Ředitelka Husitské diakonie

Pokud chcete podpořit náš Domov U Spasitele ve Frýdlantě, který měl nyní výdaje na boj s nákazou, příspěvky můžete zaslat na transparentní sbírkový účet Husitské diakonie:
2501867242/2010, variabilní číslo 500

Olomoucká diecéze Církve československé husitské vypisuje vyhledávací řízení na funkci

diecézní/-ho tajemníka/-ce v úvazku 1,0.

Požadavky:

- zakotvenost v CČSH, kladný vztah k administrativě, pečlivost, komunikativnost, dokončené min. SŠ vzdělání s maturitou
- trestní bezúhonnost doložená výpisem z rejstříku trestů, dobrá uživatelská znalost práce na počítači, řidičský průkaz skupiny B výhodou (není podmínkou). Výše mzdy se řídí církevními předpisy. Předpokládaný termín nástupu je 1. 3. 2021.

Více na tel.: 731 210 814 či e-mailu: tomas.chytil@ccsh.cz. Nabídky se životopisem zasílejte do 31. 1. 2021 prostřednictvím e-mailové adresy dieceze.olomouc@ccsh.cz nebo poštou na:

Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc.

NAD PÍSMEM

Slyšet Boží hlas

1 S 3,3b-10.19

Mysteriózní příběh, nemyslíte? Ztemnělý svatostánek, kde na zemi vedle Boží schrány spí chlapec, zaučující se do kněžské služby. Kdesi dál v posvátném areálu se uložil ke spánku stařec, který je knězem dlouho, až příliš dlouho. A pak zazní do tmy „bat kol“, Hlas Boží. Chlapec slyší, ale neví, kdo ho volá. Stařec neslyší a teprve napotřetí pochopí, kdo je Ten, který promlouvá.

Bůh hovoří k malému Samuelovi, který „ještě Hospodina neznal“.

Cože? Ten hoch drží stráž u schrány úmluvy, je jakýmsi „ministrantem“ či „bohoslovcem“ – a nezná Boha, kterému slouží? Ale není na tom nic divného. Mnoho věcí se učíme „za pochodu“. (Zažil jsem například, jak se čtyřleté dítě mého kamaráda před jídlem modlilo, protože to vidělo u rodičů, a bylo to nesmírně působivé, ačkoli mu asi některé teologické souvislosti trochu unikaly.) Chlapec tedy Hospodina nezná – nicméně jeho Hlas SLYŠÍ. Velekněz a soudce Élí je zkušený náboženský teoretik i praktik, o Bohu ví mnohé – ale už NESLYŠÍ, když k němu promlouvá. A to není dobré, protože v časech Staré

smlouvy se Bůh projevuje výhradně prostřednictvím sluchu, nikoli zraku.

Víme, jak příběh pokračuje – Boží schrána je ukořistěna Pelištejci, starý Élí, raněn mrtvicí, si při pádu na zem zlomí vaz. Samuel vyrostl v neklidné době, působí jako Boží prorok i soudce, dočká se dne, kdy je schrána Izraeli navracena, stane se světitelem prvních dvou izraelských králů. Celý život naslouchá Bohu. (Obvykle se uvádí – a právem – jako doklad neschopnosti a nehodnosti Élího, že špatně vychoval své syny, a když se projeví jako svatokrádezníci, nedokázal jim v tom zabránit. Ale buďme spravedliví – ani naslouchajícímu Samuelovi se jeho potomstvo nevyvedlo. Možná proto, že se víc věnoval své prorocké škole než vlastní rodině.)

Slyšet Boží hlas je důležité a vyžaduje to nejen schopnost ztišení, nýbrž i odstranění špatných myšlenek z nitra, usilování o život podle Božích přikázání, v Duchu Kristově. Jak to udělat?

Na prvním místě musí být touha po Bohu. Nemusíme – a ani nemůžeme – lehat u schrány úmluvy (i když Indiana Jones to

možná vyzkoušel), ale ztišení před Bohem v kostele, v soukromí pokojíku nebo v přírodě je stejně tak dobré. Vyznávejme své hříchy a snažme se je napravit. V naší církvi bohužel osobní zpověď téměř vymizela a mnozí si myslí, že se dokonale očistí, když bezmyšlenkovitě odrecitují vyznání hříchů na začátku liturgie. Omyl. Je to o duši, ne o rtech. Jak říká král Claudius v Shakespearově Hamletovi poté, co se snaží marně soustředit na modlitbu: „Jen slova vzlétají, myšlenky prachem kluší. Hlas bez duše se Boha nedobuší.“ Samuel měl sotva mnoho hříchů, když jako chlapec Boha prvně uslyšel. Ani Élí nebyl žádný zatvrzelý zloduch – spíše vyhořelý stařec, pro kterého se stala služba Bohu rutinou a on se pak životem jen potácel. Ubohý, politováníhodný člověk. Ale Bůh už ho použít nemohl.

Bylo by dobré, kdybychom zůstali takovými malými Samuely, nevinnými a možná i trošku nedovzdělanými, ale obávám se, že mnozí z nás jen sypou nábožné fráze z rukávu, honosí se tituly z teologických fakult, kupují si Boží odpuštění bankovkami, které vhadzují do kasiček (a někteří ani to ne), což připomíná středověké kupčení s odpustky. A ještě se divíme, že nejsme šťastní, trpíme úzkostnými stavy (bodejt') a propadáme se do závislosti na alkoholu, pornografii a kdoví na čem dalším. - Dobrá zpráva je, že cesta zpět existuje.

Ano, i starý Élí se znovu může stát mladým Samuelem. Stačí jen chtít. Je třeba padnout před Bohem na kolena, vyznat mu svou hříšnost, samozřejmě s kajícím srdcem a pláčem (za použití cibule jsou trestné body), přijmout odpuštění pro oběť Beránka Božího a odevzdat se působení svatého Ducha. Život víry a schopnost Boha slyšet – ty jdou ruku v ruce.

Jak totiž moudře praví pastor a mučedník Dietrich Bonhoeffer: „Jenom věřící poslouchá – jenom poslušný věří.“ Amen.

Martin Gruber

2. NEDĚLE PO ZJEVENÍ

At' se ti klaní celá země a zpívá ti žalmy, at' zpívá žalmy tvému jménu.

(Žalm 66,4)

První čtení z Písma: 1. Samuelova 3,3b-10.19

Tužby pro dobu po Zjevení:

2. Abychom Pána Ježíše slovy vyznávali i životem následovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom Božímu slovu pozorně naslouchali a ve skutek je uváděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem: *Panovníku Hospodine, děkujeme ti za všechny dary, které nám dáváš. Kéž bychom tě lépe poznali, hlouběji milovali a den za dnem opravdověji následovali! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.*

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 6,12-20

Evangelium: Jan 1,43-51

Verš k obětování: Žalm 63,2

Verš k požehnání: Žalm 20,6

Modlitba k požehnání: *Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nás živíš svým Slovem a chlebem života. Naplň nás i svým Duchem, abychom ve světě zářili světlem tvé slávy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.*

Vhodné písně: 14, 35, 43, 185, 188

*Hospodine zástupů,
otevírej naše srdce,
abychom dokázali naslouchat
tvému Slovu,
které k nám přichází
prostřednictvím Ducha, Dárce života.
Bud' požehnaný ty, který se skláníš
a hovoříš ke svému stvoření.*

Ekumenismus jako výraz tolerance a vzájemné snášenlivosti

Vedle biblických pojmů smíření či jednoty, často zdůrazňovaných v ekumenicky zaměřených kázáních, projevech a dokumentech, se v souvislosti s ekumenismem užívá pojem tolerance. Tolerance je ochota připustit u druhého odlišné názory, chování, vzhled a podobně. Tento pojem bývá spojován s nástupem moderního liberálního myšlení, avšak vychází ze samotné podstaty biblického poselství a novozákonního svědectví.

Filozof John Locke napsal v roce 1688 Dopis o toleranci, ve kterém říká: „Toleranci považují za hlavní charakteristický znak pravé církve.“ Podle něho tolerance k těm, kdo mají odlišné názory v otázkách náboženství, je v souladu s evangeliem a rozumem. Myšlenka tolerance souvisí s osvícenstvím, které reagovalo na období náboženské nesnášenlivosti a války mezi křesťany. V tolerančním patentu Josefa II. se hovoří o „pravé křesťanské toleranci“. Sekulární idea tolerance má s křesťanskou vírou mnohem více společného, než by se mohlo na první pohled zdát. Pojem tolerance není světský, ale naopak biblický. V Bibli se vyskytuje řecký výraz, který znamená snášet, vydržet, trpět. V Novém zákoně slyšíme apoštoly výzvy: „Snášejte se navzájem“ (Ko 3,13) a „Snášejte se navzájem v lásce“ (Ef 4,2). Tolerance znamená ochotu a schopnost přijímat druhého v jeho odlišnosti a svébytnosti. Je úzkou cestou mezi fanatismem a lhostejností. Lhostejnost totiž na pravdu zapomíná a rezignuje na ni, nesnášenlivost ji naopak fanaticky brání a prosazuje. Skutečná tolerance je schopná dialogu i dohody.

Snášenlivost je apoštolem Pavlem zdvižena jako důležitý a podstatný vidi-

teľný znak našeho křesťanského povolání Ježíšem Kristem. Křesťané se často projevovali spíše nesnášenlivostí a nevráží-
vostí. „Jinak věříš? Máš jiný názor než já? Tím jsi můj nepřítel.“ Dějiny křesťanství nejsou jen historií velkých světlých

postav a osobností hluboké a aktivní víry, ale bohužel i dějinami nesnášenlivosti, odsuzování, vylučování a zavrhování druhých. „Snášejte se navzájem v lásce,“ nabádá apoštol. Tato biblická výzva a zásada se může zdát tak snadná a jednoduchá, ale v životě a ve vztazích ani mezi křesťany už to tak snadné není. Karel

Farský ve své době promýšlel otázky ekumenismu. Došel k názoru, že jednota nebude docílena na základě učení, na základě společné a shodné věrouky. Rozdílné věroučné názory mají pravoslavní křesťané, jiné římskí katolíci a jiné protestanti. Ale shoda je možná, přímo nutná na základě Ježíšova přikázání lásky. A stejným způsobem to vyjadřuje apoštol Pavel, když vyzývá: „Snášejte se navzájem v lásce.“ Nejprve mluví o potřebných vlastnostech křesťanů – o lásce a toleranci (Ef 4,1-3), a pak se teprve dostává k věroučným základům křesťanství (Ef 4,4-6). Nejprve má být na nás křesťanech vidět proměna našeho života z evangelia a teprve pak je možné vést vzájemně obohacující dialog o věroučných otázkách a o tajemství víry.

Naše současná situace je charakteristická radikální pluralitou jak politickou, kulturní, světonázorovou, národnostní, tak i náboženskou. Pro křesťanství to znamená, že na místo monopolu pravdy křesťanské víry nastoupil systém svoidně zvoleného náboženství či ateistického názoru, a že také privilegované postavení tradičních církví je v dnešní společnosti neobyčejně ořeseno. Křesťanství sice ví o univerzální pravdě evangelia, ale uvnitř soudobé společnosti je to jen jeden názor a jedna nabídka mezi mnohými. O to více je dnes potřebný upřímný a otevřený ekumenický dialog a spolupráce mezi křesťany z různých tradic jako společné svědectví této pravdě.

Tomáš Butta

LINKA DUCHOVNÍ POMOCI
TRAFÍ VÁS OTÁZKY OHLEDNĚ SMYSLU ŽIVOTA A VĚRY?
HLEDÁTE CESTU A NEMŮŽETE SI NALEZT?
NEJISTOSTI A DUCHOVNÍ PRŮBLÉMY?
JSEM TU PRO VÁS
MŮJ DOKONČENÝ ČÍSLO JE 222 766 099
222 766 099
KAŽDÝ STŘEDA
8:00 - 18:00

DIÁKONIE

KRIZOVÁ LINKA
OČI TU JSTE BEY TĚŽKÉ ŽIVOTNÍ SITUACI?
MÁTE STRACH O SEBE A SVĚ BLÍZKÝ?
CHCETE SI O SVÝCH PROBLÉMECH ANONYMNĚ POPOVÍDAT?
NEJSTE SAMI
JSEM TU PRO VÁS
MŮJ ČÍSLO JE 222 766 030
KAŽDÝ DEN V ČASU
18:00 - 12:00 A 14:00 - 20:00

DIÁKONIE

Mějme činnou víru i v době koronaviru

Na Nový rok 1. ledna 2021 se uskutečnila pravidelná Novoroční ekumenická slavnost, organizovaná Ekumenickou radou církví a tradičně pojatá jako modlitba představitelů různých denominací, kteří se společně nechávají oslovit Božím slovem a vyprošují Boží požehnání církvi pro celý následující rok. Tentokrát byla hostitelskou církví Slezská církev evangelická augsburského vyznání, která působí převážně v severovýchodní části naší republiky na těšínském Slezsku a je jednou z církví vzešlých ze světové luterské reformace.

Z tolerančního evangelického kostela v Návsí u Jablunkova přenášela slavnost na druhém programu Česká televize - díky čemuž se mohly na dálku zúčastnit ze svých domovů tisíce věřících ze všech koutů naší země. V těchto časech pandemie je takový přenos zvláště potřebný a vítaný. Za hostitelskou církev se zúčastnil místní sborový pastor farního sboru Jan Fojecký a biskup Tomáš Tyrlík, za Ekumenickou radu církví synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý, za Českou biskupskou konferenci a Římskokatolickou církev pak apoštolský administrátor ostravsko-opavské diecéze biskup Martin David - a řada dalších hostů. Za naši církev přijal pozvání bratr patriarcha Tomáš Butta, jenž přednesl známý úryvek Markova evangelia o uzdravení ochrnutého v Kafarnaum, na nějž se orientovalo motto letošní slavnosti: **Víra činná, láska usilovná, naděje vytrvalá** - tedy výraz základních křesťanských hodnot.

V Bibli máme celou galerii svědků (Abraham, Noe, Sára...), u nichž je jasně patrný vzorec „věřit a následně jednat“. Není-li víra reálně projevovaná a tedy činná, jakoby nebyla. Nemůže zůstat jen v říši myšlenek a slov, ale musí se vtělit do našeho konkrétního života a způsobu myšlení - tak, jak ukazuje i evangelium, zaznělo při bohoslužbě. Proto podstatou víry křesťana není jen přitakání k tomu, že Bůh existuje, anebo pouhý rozumový souhlas s články víry, ale celoživotně stvrzované ANO Pánu Bohu v konkrétních situacích našich životů. Víra je osobní vztah: nevěřím v něco, ale Někomu. Jisté indické přísloví říká: Zhasnutý maják je nebezpečnější než skalnatý útes. Stejně následky může mít i víra, která není vidět. „Jen víra dává světlo, abychom se mohli orientovat i v temných chvílích našich životů a našich dějin, které v současné době pandemie prožíváme. Co tedy můžeme pro lidi udělat? Můžeme být pro ně takovými no-

síci ke Kristu nebo světlem majáku ukazujícím na úskalí a nebezpečí života. Možná naše malá víra ve velkého Boha jim může zasvitit a tím zbořit jejich předsudky ohledně víry. Proto kéž se v tomto novém roce naše víra stává viditelnou, inspirativní a činnou vírou, která lidi nese a pomáhá těm, kteří mají v hloubi duše existenciální potřeby, pochybnosti či nemoci. Mým přáním do nového roku tedy je: Mějme činnou víru i v době koronaviru.“ (Tomáš Tyrlík, biskup Slezské církve evangelické augsburského vyznání).

Další hodnotou a ctností, nad kterou se zamýšleli představitelé církví v rámci zvoleného motta, byla láska. Jak bylo upřesněno, nikoli planý, chvilkový cit, ale láska, která o něco usiluje, ve prospěch druhého. Vrcholným projevem je láska Boží, která chce pro člověka vždy dobro a dala základ existence světa i člověka. K ní jsme povoláni i my.

„... sebelásky bude ve světě vždycky dost... ale opravdová láska se nevystavuje na odív, nevychloubá se, často zůstává ukryta ve věcech úplně obyčejných a prostých - ve starostlivosti maminky, pomoci druhému člověku v nouzi, pro-

bdělé noci u lůžka nemocného nebo dokonce v oběti vlastního života. Kéž by v našich životech i v tomto roce nescházela tato skutečná usilovná, opravdová láska.“ (Martin David)

A naděje vyjádřená v letošním mottu? Naši nadějí, zaznělo z úst Daniela Ženatého, je Kristus. On sám je garancí, že náš život má smysl a cíl. „A dává nám naléhavé doporučení, abychom ho naplnili respektem k sobě navzájem, k druhým, abychom průšvihy nezametalí pod koberec, ale přiznali je, abychom zranění duše své i druhých řešili odpouštěním a krize... řešili smířením.“ Tato naděje zároveň není manipulovatelná, není ovlivněna tím, co my sami myslíme a děláme. Neřídí ji „naše představy, jak věci mají dopadnout. Pokud je nadějí Kristus, musíme být připraveni, že naše plány mohou ztroskotat, věci mohou končit jinak, než bychom chtěli...“

„Kéž nás všechny, věřící i nevěřící, uzdravené i nemocné, silné i vyčerpané naplňuje Kristus pokojem a radostí. Amen.“

redakce

V minulém roce uplynulo 490 let od chvíle, kdy bylo před císařem Karlem V. přečteno v německém Augsburgu vyznání, které vešlo do dějin jako augsburské. K němu se hlásí věřící hostitelské Slezské církve evangelické augsburského vyznání - společně s poselstvím Bible, přičemž navazují i na další spisy reformačních otců, zvláště M. Luthera. V dnešní době je diakonie, charitativní práce a misie nosným, silným prvkem života. Členové církve všech generací jsou většinou české a polské národnosti. Dějiny evangelického kostela v Návsí (interiér na obrázku, zdroj [wikipedie.org](https://www.wikipedia.org)) sahají do 19. století, stavba nahradila původní dřevěnou modlitebnu z r. 1791. Pamětní deska upozorňující na historii je psána v zajímavém nářečí, představujícím dialekt mezi češtinou a polštinou. V areálu stojí i budova bývalé evangelické školy založené v roce 1808 a budova fary. Stavba je kulturní památkou ČR.

Kostel v obci Kirkja na ostrově Fugloy

Čech a Církev Faerských ostrovů

Bude to bezmála šest let, co jsem se zamiloval do Faerských ostrovů. Učím se faerštinu, hlavní místní úřední jazyk (druhým je dánština, protože ačkoli mají velmi širokou autonomii, jsou Faerské ostrovy součástí Dánska). Strávil jsem tam dvě zimy a jezdím tam pravidelně.

Nejčastěji pobývám ve druhém největším městě souostroví, Klaksvíku (asi 5000 obyvatel). Už při své první návštěvě jsem se jednu neděli vydal do nádherného kostela jejich „Lidové církve“ (Fólkakirkjan), která je od roku 2007 nezávislá na luterské Dánské národní církvi. Protože jsem varhaník, zamířil jsem okamžitě na kůr a usedl hned vedle varhan. Bylo to, tuším, v prosinci, kdy na Faerské ostrovy prakticky vůbec nejedí turisté a pokud již nějaký přijede, navštěvuje místní pamětihodnosti a obdivuje krásy strohé a drsné přírody. Cizinec na bohoslužbě Fólkakirkjan byl tedy naprostou raritou. Tím spíše v mém případě, kdy jsem ve zpěvníku hbitě nalistoval příslušné písně a se zanícením

jsem se lámanou faerštinou s místními farníky zapojil do zpěvu. Tím jsem nejspíš velmi zaujal místní farářku Marjun Lómaklett, která se se mnou dala po bohoslužbě do řeči. Na bohoslužby jsem pak docházel pravidelně a protože na Faerských ostrovech v zimě velmi rád chodím plavat do místního bazénu s příjemně teplou vodou, ukázalo se, že jedním z pravidelných plavců je i její otec Asbjørn. Postupně jsem se tak seznámil s celou její rodinou a mohu říci, že mezi námi vzniklo hezké přátelství.

farářka Marjun Lómaklett
www.folkakirkjan.fo/

Faerské ostrovy jsou specifické v mnoha ohledech. Jednou z výrazných odlišností je fakt, že tam, v jisté nadsázce, prakticky neexistuje soukromí. Souostroví má něco přes 50 tisíc obyvatel, cizinci tam usazení tvoří asi 4 % populace, přičemž převážně jde o katolíky (Poláky, Slováky, Filipince...), kteří navštěvují jediný katolický kostel v hlavním městě. Prakticky všude tak narazíte na Faerana, který je někoho příbuzným nebo alespoň kamarádem, spolužákem, a přímo nebo nepřímo se tak v podstatě všichni znají. Své životy sdílejí, a tak jen s lehkou nadsázkou mohu konstatovat, že jsem tam („ten Čech, co chodí do našeho kostela a mluví trochu faersky!“) známý jako falešný pětník.

Pěkným příkladem je moje zkušenost z loňského září, kdy jsem na ostrovech pobýval celý měsíc. Jednu neděli jsem byl zrovna v hlavním městě Tórshavnu,

a tak jsem navštívil bohoslužbu v hlavním kostele Dómkirkjan (v cizojazyčných průvodcích se dočteme, že jde o katedrálu). Bohoslužba byla přenášena místní televizí. Cizinec, který se zapojuje do zpěvu – to nemohlo pozornému kameramanovi uniknout. Zabíral mě tedy dlouho a důkladně. Když jsem se následujícího dne vrátil do Klaksvíku, zastavovali mě moji známí (a ve dvou případech dokonce i mě

zcela neznámí lidé) na ulici a hlásili – ty jsi byl včera v televizi! ©

Jiří Sedlák

Ekumenický

O sblížení církví přes hranice věroučných dogmat a národních tradic usilují faráři, kazatelé, pastoři, reverendi a rabíni už po staletí. Víra v Boha by podle nich neměla připomínat ozbrojenou pevnost vyznavačů jediné a pravé víry, ani lov na kličkující zajíce.

Podobenství o rozdílech ve víře jsem slyšel před lety od pánů teologů na ekumenickém setkání. - Jsme na tom podobně jak stádo slepců, kteří obstoupili slona a chtějí popsat, jak vypadá. - řekl mi kdysi s povzdechem kolega z bratrské církve. - První hladí slona po chobotu a volá - Slon je měkký a zakroucený jako had, točí se a troubí. - Druhý slepec ohmatává nohu a šeptá - Kdepak had, slon je mohutný sloup. - A třetí stoupá na špičky

a zvedá slonovi ucho - Pánové, kdybyste se trochu namáhali, věděli byste, že slon připomíná koženou plachtu... - Ale čtvrtý mává oháňkou - Kam na ty nápady chodíte, slon připomíná vějíř a já s ním mohu točit dokola. Až ten pátý povzdechl - Přátelé, kdysi dávno, v dětství, ještě když jsem trochu viděl, jsem slona spatřil, a musím vám říct, že kdybyste svá pozorování sečetli, začali byste tušit, jak je nepopsatelně veliký a krásný. - Avšak ostatní slepci začali ihned protestovat a křičet - Tomu nevěříme, vždyť si na něj sáhli vlastníma rukama!...

Víra šlechtí náš charakter a má zázračný vliv na duši, pozdvihuje člověka k výšinám, aby uviděl zaslíbenou zemi a šel po cestách víry v čase darovaném do věčného domu, tak šťastnou cestu na dnešní trase, přátelé ekumeny a krásných slonů.

Jan Schwarz - n. o. Bratislava

Jak vznikly české názvy měsíců

Je tu opět nový rok a znovu začínáme počítat měsíce od ledna. Všichni, kdo se učíte cizí jazyky, jste si jistě všimli, že názvy měsíců jsou v mnoha z nich docela podobné, kdežto v češtině se úplně liší. Je to tak, čeština má názvy měsíců zcela jedinečné, odvozené většinou od toho, co se děje v přírodě. Některé z nich jsou opravdu krásné. Víte, jak vznikly?

LEDEN - U prvního měsíce jistě dokážete odhadnout sami, že jeho název je odvozen od slova led.

ÚNOR - Také únor má něco společného s ledem, a totiž to, že led pomalu začíná tát a nořit se do vody.

BŘEZEN - jméno je odvozeno od slova bříza, protože v březnu břízy raší.

DUBEN - asi tušíte, že se tak jmenuje proto, že raší duby.

KVĚTEN - v tomto měsíci už kvete skoro všechno - odtud i jeho název.

ČERVEN - pro tento měsíc existuje hned několik variant - můžete si vybrat: buď se tak jmenuje proto, že řada druhů ovoce, které v červnu dozrává, má červenou barvu. Nebo to může být podle toho, že se často v tomto ovoci setkáváme s červy. Do třetice, v červnu se sbíral červenec, druh hmyzu, ze kterého se vyrábělo barvivo.

ČERVENEC - zde je původ názvu stejný jako u června - pravděpodobně červená barva. Měsíce se také často zaměňovaly (podobné jsou jejich názvy velmi podobné i v latině - Junius, Julius, ze které je odvozuje řada jazyků - např. anglicky je to June a Julie).

SRPEN - zde název pochází od srpů, kterým se sklízela úroda.

ZÁŘÍ - název vznikl ze spojení za říje (ve staročestíně za řuje - protože zvěť již začíná být v říji).

ŘÍJEN - teď už je říje v plném proudu.

LISTOPAD - zde je to zcela jasné - padá listí.

Nakreslila: Lucie Krajčířková

PROSINEC - zde už je to trochu těžší. Název pravděpodobně pochází od slovesa prosínati, jehož významem bylo „problesknout, prosvítat“. Slunce totiž v této době probleskuje mezi mraky a také přichází zimní slunovrat, díky čemuž začínají být dny delší a světlejší.

JK

CESTA

Týden modliteb za jednotu křesťanů

Ekumenická aktivita Týden modliteb za jednotu křesťanů (je to ve skutečnosti osm dnů, proto se původně označoval jako Oktáv jednoty křesťanů) vznikla již v roce 1908 v Římskokatolické církvi, ale postupně se rozšířila mezi další křesťanské církve, které se již léta střídají v přípravě materiálů ke společným modlitebním setkáním. Ta se konají každoročně v době od 18. do 25. ledna.

Co to vlastně znamená modlit se „za jednotu křesťanů“? Je pravda, že prvotní jednotná církev se během své více než dva tisíce let dlouhé historie postupně rozdělila do několika větších či menších skupin, které nemají na všechny věci stejný názor. Nicméně stále máme jednoho společného Boha a společná modlitba k němu je něco, co nás i navzdory různým rozdílům vždycky bude spojovat.

Společně se modlit ostatně můžeme i se zástupci jiných náboženství. Vždyť touha po dobru, pokoji a štěstí pro všechny je něco, co bude vždy spojovat všechny lidi dobré vůle.

Víme, že Pán Bůh nás zná líp než my sami sebe, že zná i všechna naše přání dřív, než je vyslovíme. Přesto je modlitba velice důležitá, protože nám pomáhá soustředit se, uvědomit si, co je opravdu důležité. A ve společenství s dalšími křesťany je pak jistě mnohem silnější.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti za to, že se k tobě můžeme společně obracet, chválit tě, předkládat ti své obavy, touhy a přání. Prosíme tě o ochranu. Provázej nás v novém roce na všech našich cestách.
Amen.

Velbloudi na statku

Poklidný život na vesnici jednoho dne narušila senzační zpráva: na statku sedláka Trachty se objevila rodina velbloudů! Došlo k tomu tak, že malou zoologickou zahradu, kde do té doby žili, postihla krize a majitel musel zvířata levně prodat, protože už by je neuživil. Velbloud, jeho žena a dvě děti přišli celí vyhublí a zanebaní. Sedlák je ubytoval ve stájí, kde do té doby žili dva koně a kráva s teletem.

„Pojďte, udělejte si pohodlí!“ vítala hned příchozí kravička. Tady, uložte se na tuhle čerstvou slámu, ať si trochu odpočínate. Máte za sebou jistě dlouhou cestu! Ale ta ubožátka se sotva drží na nohou!“ bědovala nad oběma velbloudáty. „Mohu jim dát trochu svého mléka?“ nabídla se hned. Velbloudice jen pláše a vděčně přikyvla.

Velbloudi rodina byla zprvu velmi tichá a nijak nereagovala na zvědavé okukování ostatních zvířat ze statku. A že se jich tu postupně vystrídalol! Prasátka, husy s kachnami, ovce, koza, slepice, pes i kočky – všichni se museli jít podívat na ta zvláštní velká hrbatá zvířata. Vypřádávali se jich na všechno možné a velbloudi se postupně pomalu osmělovali a vyprávěli jim svůj životní příběh. Děti se narodily už v ZOO, ale velbloud se svou ženou pocházeli původně z dalekého Egypta, odkud před pár lety doplnili do Evropy lodí a potom dlouho

putovali až do Čech. V ZOO to nejdřív bylo docela fajn, i když neměli moc velký výběh. Postupně ale bylo čím dál hůř a v posledních měsících už trpěli obrovským hladem – a to jsou velbloudi hodně nenáročná zvířata!

Všichni, a především mláďata, poslouchali s očima na vrch hlavy. „Tady vám bude dobře,“ těšila je kravička. „Děti si tu jistě brzy najdou kamarády a i pro vás tu sedlák jistě bude mít nějakou práci.“

„Jste všichni moc hodní!“ poděkoval zvířátkům velbloud. „Jme vám nesmírně vděční, jak hezky a přátelský jste nás u sebe přijali. A máte pravdu, moc rádi bychom pracovali, rozhodně nechceme jist zadarmo!“

„To mi právě trochu dělá starost,“ řekl v tu chvíli potichu jeden z tažných koní svému druhovi. „Slyšel jsem, že takový velbloud docela hodně unese. A naopak sežere toho poměrně málo. Co když je sedlák zaměstná a nás už nebude potřebovat?“

„To máš pravdu, to mě nenapadlo,“ pokýval hlavou druhý kůň. „Co s tím budeme dělat?“

„To ještě přesně nevím,“ odvětil jeho druh. „V každém případě by se tu neměli moc zabýdlovat. Stejně sem vůbec nepatří, vždyť se na to podívej! Kdo to kdy viděl, aby se na našem venkově potulovali velbloudi! Měli bychom to říct os-

Soutěž o tři knihy

Každá sněhová vločka je jedinečná, mezi našimi obrázky je však jen pět rozdílu.

Najdete je? Své řešení nám spolu s adresou pošlete na jana.krajcirikova@ccsh.cz nejpozději do poloviny února, v březnové Cestě otiskneme jména výherců knihy.

Blahopřejeme výherkyni soutěže z listopadu,

kerou je opět Andělka Jindrová z Příbrami. Rádi bychom povzbudili i vás ostatní, poslejte nám své odpovědi, ať vás také můžeme odměnit knížkou!

(tajenka: Nenechme se přemoci podzimními chmurami.)

Pravoslavné Vánoce

I když u nás pravoslavných křesťanů není mnoho (a většina z nich je ukrajinské či ruské národnosti), možná jste zaznamenali, že pravoslavné Vánoce jsou o něco posunutější a slaví se až v lednu.

Je to tím, že některé východní církve používají tzv. Juliánský kalendář, který je oproti běžně užívanému Gregoriánskému kalendáři o 13 dní posunutý. Vánoce proto slaví místo 24. a 25.

prosince až 6. – 7. ledna. Předchází jim čtyřicetidenní půst, který začíná 28. listopadu. Nejprve věřícím ukládá nejíst v pondělí, ve středu a v pátek maso. Od 2.

ledna, kdy začíná vánoční období, se ještě zpřísňuje a v předvečer prvního vánočního svátku se nesmí jíst vůbec.

Půst končí velkou slavnostní bohoslužbou, po které již následuje sváteční večere. Měla by se správně skládat ze dvanácti postních jídel, mezi kterými by neměla

chybět tradiční pšeničná kaše s medem, ořechy, mákem a rozinkami nebo kompot ze sušeného ovoce. Obě tato jídla mají symbolický význam, protože připomínají narození a smrt Ježíše Krista.

U slavnostní večere se nesmí vstávat od stolu a dodržují se i další zvyky – například kdo najde v chlebu zapečenou minci, bude v příštím roce spokojený a šťastný. Ze stolu se vše neuklízí, protože něco se musí nechat pro tři krále, putující do Betléma. Po půlnoci obcházejí domy koledníci.

Dárky pod stromček většinou přiváží děda Mráz na saních s koňským trojspřežím.

Vánoční období končí 19. ledna, kdy se věřící začínají připravovat na další významný svátek Kristova křtu.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

tatním, že to je nesmysl, aby tu bydleli. Může to pro nás být i nebezpečné. Co

když mají nějaké nemoci? Co když budou naše děti učit nějaké svoje divné zvyky?" Druhý kůň jen kýval hlavou, pohazoval hřívou a přitakával: „Jo, jo, máš pravdu, já to vždycky říkal, že jsi hlava otevřená!“

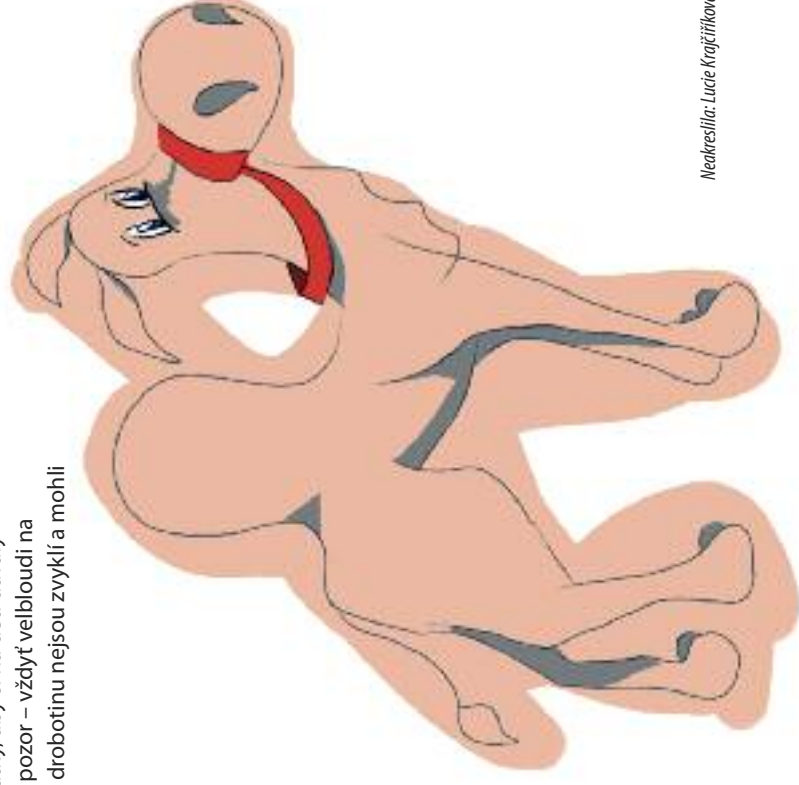
Když to takhle spolu všechno probrali, obešli postupně celý statek. U prasat, která se vesele ládovala u plných žlabů, utrousili poznámku o tom, že brzy může být nedostatek jídla – vždyť tolik hladových krků navíc a letos bylo to velké sucho... Když šli kolem kurmíků, kde se batolila mláďata kachen, husí i slepic, varoval kůň jen tak mimochodem jejich matky, aby si na děti dávaly zvýšený pozor – vždyť velbloudi na takovou drobotinu nejsou zvyklí a mohli

by některé z kuřat nebo kachňat zašlápnout.

Když se jim koza chlubila, že velbloudice se nabídlá, že bude hlídat všechna kůzlata a jehňata, aby si jejich matky mohly vyřídít své záležitosti, prohodil kůň jen tak ledabyle něco o tom, že velbloudice jsou zvyklé na rozlehlou poušť, kde se dětem nemůže nic stát, takže na ně nemusí nijak moc dohlížet a mohou si dovolit být nepozorné, ovšem tady je to přece jen něco jiného...

Tak co, děti, souhlasíte s koněm? Jak myslíte, že to s velbloudy dopadne?

Jana Krajčířiková

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

Na dvoře krále Nabúkadnesara

3. Před králem

Dny plynulý a všichni mi světečci je naplňovali plnou a usilovnou prací. Učili se našemu jazyku, písmu, postupně pronikli do tajů našeho písennictví a vědění. Chlapci byli, jak už to tak bývá, různě nadaní – někteří nebyli příliš bystří, ty jsem po několika týdnech, kdy se naučili to nejnuttější, uvolni ze studia a věnovali se spíše fyzickému cvičení. Ostatní postupně procházeli různými zkouškami a jejich kroužek se s tím, jak se blížil den, kdy měli tina-lepší z nich předstoupit před krále, stále zmenšoval. Už jich bylo jen něco přes deset, ale Beltšasar a jeho tři druhové zůstali všichni mezi nimi.

Třiléta lhuťa pro jejich výchovu se chýlila ke konci. Nejlíc nervozní jsem byl patmě já, vždyť král bude hodnotit výsledek mé práce! Král se všemi z nich krátce pohovoří a na základě tohoto rozhovoru se rozhodne, kterým z nich dovolí, aby byli přítomni v přijímacím sále během audienci a všech dalších veřejných událostí. Občas – i když spíš zřídka – se i stává, že některého z nich osloví a zeptá se ho v určité záležitosti na jeho názor.

Z pohledu těch chlapců je vlastně otázka, co se jim může zdát jako nejlepší výsledek těchto pohovorů. Ti ambiciózní jistě touží po tom, aby si je král vybral. Je to nicméně úloha značně ošidná, je velmi snadné králi se z jakéhokoli důvodu znelíbit. Každý dvořan dobře ví, že i když je dnes

oblíbený, zítřka už může jeho hlava ležet na popravním špačku. Naproti tomu ty, které král nevybere, čeká poměrně pohodlný a příjemný život na některém z bezpočtu více či méně bezvýznamných úřednických míst v bludišti palácových kancelář a komnat.

Nijak nevyuniknou, ale budou v relativním bezpečí. Věřím, že přinejmenším někteří z nich by si sami raději vybrali spíš tento úděl. Přemýšlel jsem, co by si asi vybral Beltšasar. Bezsporou, alespoň podle mého úsudku – a dovoluji si skromně podotknout, že její utvářely desítky let a zkušenosti života na královském dvoře, trávených mimo jiné právě výchovou mladíků z podobných zemí – tedy podle mého úsudku je Beltšasar bezsporou favoritem. To, že si král vybere jeho, je v podstatě jisté. Ale čím jsem si jist vůbec nebyl, bylo to, zda potm Beltšasar touží. Ačkoli jsem s tím mladíkem trávil velmi mnoho času, nepoměně více než s ostatními, protože jeho talent mě neustále vyzýval k tomu, abych jej rozvíjel, stejně se mi nepodařilo proniknout k jeho nitru. Ne, nebyl nepřátelský, ani vysloveně uzavřený či nemluvný, vždy byl velmi zdvořilý, pozorný, vnitřně, zvědavý, jako žák byl naprosto dokonale. Nikdy se však nesvětřoval se svými vnitřními pocity, touhami, člověk přes ten jeho mírný, klidný, ale neproniknutelný úsměv nedokázal odhadnout, co si vlastně ve

Neukreslila: Lucie Kojčířková

skutečnosti myslí. Byl pro mě i po těch letech letech záhadou.

Mám na to krále upozornit? Nepředstavuje to pro něj určitou hrozbu? Co když ten mladík něco skrývá? Nakonec jsem se však rozhodl, že předem králi nic neřeknu, ať si nejprve udělá názor sám, potom se uvidí.

Konečně nastal den D. Mládenci předstoupili před samotného krále Nabúkadnesara. Když mi panovník pokynul, představil jsem každého z mladíků, zbylo jich nakonec jedenáct, několika vhodně volenými větami, které vystihovaly jejich nejšíňší stránky.

Král, sám poměrně sečtělý, s každým z nich postupně vyměnil pár vět. Když přišla na řadu čtveřice Hebrejců, jeho zájem se znatelně prohloubil. Vypytával se jich především na jejich Boha. „Je to pravda, že máte pouze jediného Boha?“ otázal se.

„Je to přesně tak, jak říkáte, vaše veličenstvo,“ uklonil se Beltšasar. „Náš Bůh je Stvořitelem všeho ve vesmíru, vše na světě mu

podléhá. Je nejmocnějším, ale také nejmilosrdnějším ze všech bohů,“ prohlásil. To bylo ovšem velmi troufalé, copak neví, že tím uráží naše božstva i samotného krále, který se umí rozlítit i kvůli mnohem bezvýznamnějším věcem? V duchu jsem zalomil rukama a očekával to nejhorší.

Jana Krajčířková

Univerzální Kristus pro naši dobu

Donedávna jsme slyšeli, že současnému člověku, možná to byla už generace našich rodičů a prarodičů, nic neříká Kristus víry vyjádřený mýtopoetickým jazykem původem z prostředí helenizovaného judaismu a že se musíme pečlivě propracovat k historickému Ježíši z Nazareta. V této moderní snaze vrátit se od koncepcí k faktům ovšem vznikla celá sada historických Ježíšů. Jen některé podle preferencí autorů: Ježíš – lidový léčitel, Ježíš – zakladatel židovské komunity podobné tehdejší Esejům, Ježíš – prorok budoucího věku, Ježíš – osvoboditel od římské nadvlády nebo Ježíš – sociální reformátor.

Dnes však víme, že čistě faktografického a v tomto smyslu historického Ježíše prostě nemáme. Nemáme záznamy z evangelií a zbytku Nového zákona s čím srovnat. A pak, každý záznam a každá rekonstrukce jeho postavy jsou výrazem nějakého osobního nebo skupinového přesvědčení. Holá fakta se nenasýtají.

Do této situace vstupuje americký fran-tiškán, autor četných knih o duchovním zrání a rozvoji, vydávaných i v češtině, Richard Rohr (*1943). Názvem svého právě v českém překladu Jany Ogrocké vydaného obsáhlého spisu o univerzálním Kristu přibližuje Ježíše Krista z opačné strany, než to činí moderní skeptici. Jde mu o Krista víry, poznání a akce. Jde mu o to, jaká podněcující skutečnost se konkretizuje v příbězích Nového zákona, ale nalezneme ji v intuicích všemožných duchovních škol lidstva, je tedy, jak Rohr zdůrazňuje, univerzální. Podobně uvažující křesťané také mluví o kosmickém Kristu. Univerzálně pojatý Kristus je přítomen, tedy jedná a promlouvá v člověku Ježíši, ale vtělení přesahuje tuto manifestaci. Žádný člověk není od Boha oddělen, pokud eventuálně sám oddělení od něj nezvolí. Irský zpěvák ze skupiny U2 známý pod jménem Bono shrnuje pojetí vyslovené na 254 stránkách knihy takto: Rohr vidí Krista všude a nejenom v lidech. Připomíná nám, že prvním vtělením Božím je samo stvoření světa a říká, že „Bůh miluje věci tím, že se jimi stává“. Už jen pro tuto větu – a je jich tam mnohem víc – nemůžu tu knihu odložit.

Rohrovo pojetí bývá v rámci křesťanství charakterizováno jako alternativní ortodoxie. Sám se hlásí k panenteismu, který není v dějinách křesťanského du-

chovního života neznámý. Vše je v Bohu. Bohatá rozmanitost jeví zůstává zachována, ale vše je ponořeno do božské Plnosti, kterou zmiňuje i Nový zákon (Pavlův list Kolosanům, 1,19), do Přítomnosti, do Světla a Života.

Knihy má dlouhý podtitul *Jak může zapomenutá skutečnost změnit všechno, co vidíme, v co doufáme, v co věříme*. Zřejmě se tím míní to, že křesťanství tak, jak je dnes obvykle tlumočeno, má prakticky Ježíše Krista přebývajícího

na nebesích, k němuž se nakonec ve věčnosti přidruží jen vyvolený okruh těch, kdo se náležitým způsobem hlásí k Bibli, resp. k věrouce, a praktikují rituály, které spojeny s ním poskytují. Plnost božství vylévající se do světa je známa křesťanským mystikům, ale v obvyklém kázání a učení je zapomenuta. Když se znovu odhalí, mění se pohled na svět, a tím i svět, se kterým jsme spojeni a na který působíme.

Rohr zde ani v jiných knihách nezamlučuje drama lidského života, jak je vyjadřuje ve středu křesťanství Kristův kříž.

Vyslovuje to mimo jiné takto: *Bůh ... zaujímá vaši stranu ve vnitřním dialogu sebeobviňování a sebeobhajoby. Bůh vás miluje skrze to, že vaše chyby proměňuje v milost a že vás neustále vrací k sobě samým ve velkorysejší podobě* (s. 85).

Podobné myšlenky vyjadřuje Rohr v česky doposud vydaných spisech vycházejících vstříc sekulárním hledajícím a přemýšlivým lidem, tedy i nevěřícím tušícím možnost spirituality, ochotným vidět a cítit Tajemství leckdy lépe než mnozí náboženští lidé. Příkladem budiž *Nesmrtelný diamant: hledání našeho pravého já* (Vyšehrad, 2018). Podobně příběhy meditace a vnitřních zápasů s neúspěchem, strachem a obavami přináší kniha *Nahá přítomnost: mystici to vidí jinak* (Cesta, 2013).

Vedle těchto textů lze v Rohrově bohaté nabídce najít také texty, kterými se u nás stal nejdříve známým a které jsou věnovány spirituálnímu zvládnutí a rozvoji mužství. Rohr psal také k psychologickým otázkám, například k otevřeným možnostem pro obě části života, mládí spolu s dospělostí a stáří, které nemusí být jen dobou úpadku a ztráty sil. A nutno zvláště připomenout, že neváhá vybírat ze zkušeností tradičního křesťanského duchovního života, píše např. o práci s biblickým textem nebo k liturgickým obdobím. Napsal dokonce spis *Proč být katolíkem* (Cesta, 2003).

Rohrovy knihy včetně poslední vydané jsou příspěvkem k diskusi o spiritualitě pro současného hledajícího člověka, který nenašel nebo ztratil kontakt s obvyklým náboženstvím. Je to duchovnost konkrétní, vycházející z domácí tradice a zároveň široce rozkročená.

Ivan Štampach
zdroj info.dingir.cz

Richard Rohr

Univerzální Kristus

Jak může zapomenutá skutečnost změnit všechno, co vidíme, v co doufáme, v co věříme

Brno: Barrister & Principal, 2020.

Ekumenická spolupráce v Karlíně

Již od dob studentských mé názory v oblasti křesťanství formovalo setkání s evangelickým duchovním, disidentem a pozdějším profesorem Karlovy univerzity Milanem Balabánem, který se stal mým celoživotním otcovským přítelem. Seznámil mě mimo jiné s dalším evangelickým farářem Alfrédem Kocábem, za nímž jsem pak docházela v osmdesátých letech minulého století do kotelny v Ječné ulici na setkání, spojená s diskusí o víře a úvahami o meditaci.

Tohoto duchovního jsem potom pozvala do ateliéru svého kamaráda, sochaře Vladimíra Malého, kde jsme pravidelně pořádali tajné biblické semináře. Setkávala se zde řada umělců, básníků, výtvarníků, hudebníků a dalších lidí, zajímajících se o otázky víry. Alfréd Kocáb nám mimo jiné vyprávěl o své návštěvě mezinárodní ekumenické komunity, působící od roku 1940 ve francouzské vesničce Taizé, která se nachází na jihu Burgundska.

Myšlenka ekumenické spolupráce věřících mě silně oslovila, protože po celý život hledám, co lidské bytosti spojuje a propojuje, umožňuje jim vést hlubší dialog. Do příjemného prostředí naší karlínské náboženské obce ČČSH v posledních letech přicházejí na biblické hodiny, které konám, nejen věřící z naší církve, ale také občas katolíci, evangelíci či luteráni. Většinou jsou to autoři z okruhu Pražského klubu spisovatelů, kteří si během probírání témat z Bible rádi podiskutují. Mají co říci, pociťují bytostnou potřebu pracovat se slovem a jsou stále plni otázek. Společensví hledajících jim vyhovuje, Karlín jim nabízí oslovující atmosféru. To, že jsou předem ohlášení a očekávám je, mne inspiruje během přípravy biblické hodiny.

Přicházel tak například katolík pan Václav, osmdesátiletý publicista, člen Klubu autorů literatury faktu, kterému zemřela sestra a krátce na to i partnerka. Potřeboval po těchto událostech najít duchovní domov a klid. Nevynechal jedinou biblickou a dokonce se na ně připravoval. Obdařen výbornou pamětí inspiroval i členy a členky naší náboženské obce. S potěšením se pak pochlubil, že při štedrovečerní večeři u synovce vynalézavě uplatnil témata, probíraná v Karlíně. „Můj proslov velmi ocenila synovcova manželka. Projevila dokonce přání, abych k nim chodil častěji a s Bibli je podrobněji seznámil.“

Moje tetička Olga Schmidtová, které bude v lednu 95 let, je luteránka a sblížila se s naší NO už v roce 2003. Řadu let předtím již chodila zpívat do pěveckého sboru Vyšehrad, který vedl patriarcha Josef Špak. Ráda v Karlíně recituje své křesťanské básně a klasická básnická díla českých tvůrců. Obdivuji její paměť, jako bývalá herečka vše i v tomto věku recituje spatra.

Po náročné operaci srdce se jeden z mých kolegů autorů z Obce spisovatelů, který není věřící, začal intenzivněji zajímat o křesťanství. Cítí se být „hledajícím člověkem“. Chtěl by se pravidelně se mnou scházet a těmto tématům se věnovat.

Na karlínské půdě jsem se setkávala řadu let s věřícími studentkami a studenty husitského, evangelického i katolického vyznání, jejichž absolventské práce jsem vedla jako pedagožka na vysoké škole. Při konzultacích šlo také o ekumenické odborné rozhovory. Hovořili jsme o otázkách víry a etiky, víry a odpovědnosti, ekumenického vní-

mání a potřeby mezináboženského dialogu.

K ekumenickému snažení již třetím rokem v Karlíně přispívá v neposlední řadě i kanál Dialog na cestě na internetovém portálu videopořadů YouTube. Najdete tu pořady poezie, část z nich je křesťansky laděna, jsou zde k vidění i slyšení též eseje spirituálního charakteru, které otevírají různá biblická témata.

Výjimečný loňský rok způsobil, že jsme všichni museli hledat i další komunikační kanály k oslovení našich věřících, ale i dalších spřízněných hledajících duší. Začala jsem proto rozesílat svá kázání lidem z naší náboženské obce Praha 8 – Karlín, obdobně jako farářská manželská dvojice dr. Věra Vaníčková a dr. Jiří Vaníček. Rozhodla jsem se však okruh obesílaných rozšířit a oslovit tak asi osm desítek lidí, zajímajících se o duchovní otázky. Reagují písemně i telefonicky a jsou mezi nimi také Češi žijící ve Francii a Kanadě. Zjistila jsem tímto způsobem, že vytváření virtuálního společenství má svůj smysl. Kupříkladu Češka Klementina, žijící v Paříži, je katolička. Zná se s ní téměř padesát let. Přijíždí jednou až dvakrát za rok do Čech a přitom se ráda zastaví i ve Vítkově ulici na bohoslužbu. Reaguje na má kázání i na články o víře a posílá mi na oplátku fotografie francouzských katedrál.

Podle mého soudu takto probíhá v Karlíně ekumenismus v praxi. Neuzavíráme se diskusi, dialogu, vítáme nové podněty a nově přichozí, kteří chtějí v našem společenství tvůrčím způsobem spolupracovat. Ekumenismus má v sobě hodně dobrých potencií, které bychom měli rozvíjet. Vždycky jsem si uvědomovala důležitost hledání jednoty křesťanstva a podporovala jsem ekumenické úsilí. Myslim si, že na úrovni odborně teologické bylo již dosaženo shody nebo sblížení téměř ve všech sporných teologických otázkách. Jsem přesvědčena, že v dnešní tak rozporuplné době je třeba přinášet křesťanské svědectví. Naším úkolem je pozitivně ovlivňovat duchovní i kulturní vztahy lidstva v celosvětovém měřítku.

Olga Nytrová

Ekumena?

Těžko psát o něčem, co je jen hra na něco a v realitě není. Oikos – jeden dům. Tím je pro nás VŠECHNY přece od Boha darovaná celá Země, všichni lidé, náboženství i všechny církve.

Zůstaňme u nás křesťanů. Občas se sejdeme, vyhlasujeme nutnost jednoty v Ježíši Kristu, modlíme se za odpuštění a smíření. Aspoň že tak. I když přitom rádi zapomínáme, kde nás tlačí historická pata. A pak jdeme „domů“ (rozuměj do svého domu) s nikdy nepřiznaným, ale tichým přesvědčením, že ten náš dům je stejně lepší než sousedův. O jediném domu je tak jen „slechu“, ale ne „vidu“!

Jeden dům pro naše předky znamenal nějakou chalupu, později dům ve městě nebo... byl obýván jednou rodinou se všemi jejími složitými vzájemnými vztahy, ale rodinou, která se vždy sešla u jednoho stolu. Prostě jedna rodina, jeden stůl (ostatně stůl byl od prvopočátku lidstva centrem společenství lidí). Jistě, občas si někdo našťavaně odnesl jídlo k sobě do pokoje, ale jinak se stolovalo společně. Děkovná modlitba Bohu, jídlo, probíraly se věci života, aby se mohlo vyjít posíleno k další službě. Ostatně, tak to dělali první křesťané. „Chodili po domech a byli všemu lidu milí!“ Kde jsou ty časy!

Nemluvme o světě, ale církve dnes spíš než jeden dům OIKOS jsou společenstvím bytů v jakémsi baráku. Každý ve svém, po svém a za své. Když dobře, tak se aspoň občas navštíví. Mezi tím je to spíš nesourodé, rozptýlené a rozhádané společenství vlastníků. Jen se koukněte na stejnojmenný český film. Bez urážky – takhle nějak nepřiznaně vskrytu, ale Bohu žel, vypadá OIKOS – jeden dům – ekumena. Každému jde o něco jiného a zároveň si každý myslí, že právě on ví, co je nejlepší pro celý dům. A tak rozhádání se rozcházejí a stávají se kořistí manipulujících developerů a ještě jim pro svůj klid dají ke všemu s domem plnou moc. Ani nechci spekulovat výkladem, kdo jsou uvnitř křesťanských církví oni developeri – všichni přece víme, kam vede dláždění dobrými úmysly...

Společný stůl staví a drží dům i rodinu. I rodinu církve a stůl s Ježíšem! Kdysi mi jeden biskup řekl, že nemůže v naší církvi přistoupit ke svátosti večeře Páně. Řekla jsem mu, že doufám, než umřu, tak se u večeře Páně sejdeme všichni společně. Odpověděl: Vy jste ale optimistka! A já se ho potměšile zeptala – a vy nejste optimista? Jiný prelát reagoval: Až bude Bůh chtít jednotu a společnou večeři Páně, tak to tak bude... Bůh nejenže CHCE! On nás tak přece bere! Je to přece OTEC NÁŠ: Otec náš není přece pouze Otec váš a váš Otec je přece i náš. Je to Otec nás všech. A hostitelem s ním u stolu v rodině Božích dětí je jeho Syn. On je Hostitel. Ne my, žádný kněz, ani sám papež ne.

Neumím si představit otce či matku, jak doma u stolu někomu dají, druhému málo, onoho vůbec nepřipustí, jiného vykážou. Kristus je Hostitel, on zve, on dělá zasedací pořádek hostiny. Ne my. Neklade žádné podmínky. Má nás rád. Ví, kdo potřebuje pozvání ke stolu. Proto říká: Pojd'te ke mně všichni, kdo jste obtíženi břemeny. Já vám dám spočinout.

To jen ti, kdo o břemenech života moc nevědí, mohou sebejistě hlásat: ty můžeš přijít, ty ne. Ty jdi jinam, my ti nedáme. Vylučovat ty, kdo si to nezaslouží. A tak jinověrci a rozvedení a další mají utrum.

Jak snadno se církev pyšně sebeustavila na místo samotného Krista! Proto ještě pořád platí někdejší Zelenočtvrteční encyklika Jana Pavla II., že pro společné přijímání hostií římských katolíků a protestantů není v církevním právu žádný prostor pro pochybnosti.

Odpusťte, že stolování s Kristem přirovnávám k obyčejnému stolování rodiny v jednom domě. Ježíš Kristus se narodil taky do jedné lidské rodiny, dokonce v chlévě. Jistě mnohokrát stoloval ve své rodině v Nazaretě. A lidská rodina je, má a měla by být obrazem rodiny Boží.

Jistěže znám nepřeborné teologické spekulace o Bohu a Kristu Pánu i staleté spory teologů o pojetí večeře Páně. O transsubstanciaci, přeměně materie v materii – o proměně chleba a vína v tělo a krev. Ale Ježíš tenkrát při zcela obyčejné lidské večeři s učedníky chtěl skrze chleba a víno proměnit nás! Proměnit nás do své podoby. Kolik teologických serpentín a zákrut jsme z toho po dvou tisících letech my křesťané učinili?! Až se sejdeme při všech svých odlišnostech lidských a želbohu i teologických u společného stolu večeře Páně, pak mluvíme o EKUMENĚ. Jinak je všechno jen hra a pokrytectví. A nic Kristus nekritizoval víc. S Ježíšem Kristem přece nejde o hru na něco. Kristus je naživo. U svého stolu.

Jana Šilerová

Společná eucharistie

Na teologické konferenci katolíci a protestanští teologové řešili otázku společné eucharistie neboli svaté večeře Páně. Když se nemohli kvůli rozdílným názorům ničeho dohodnout, vzal si slovo jeden staříčkový kněz a povídá: „Bratři, přečetl jsem na toto téma mnoho úvah... Chci se s vámi ale podělit o něco jiného... nejhlubší okamžiky víry jsem pocítil v komunistickém pracovním lágru, když jsme tajně sloužili mše, někdy i kněží katolíci a nekatolíci spolu. A přijímali s námi všichni křesťané. Vůbec mi nepřišlo divné a ani by mě nenapadlo někoho vyloučit. To byly chvíle hluboké jednoty a niterně žité víry. Jeden druhého jsme podpírali a povzbuzovali...“

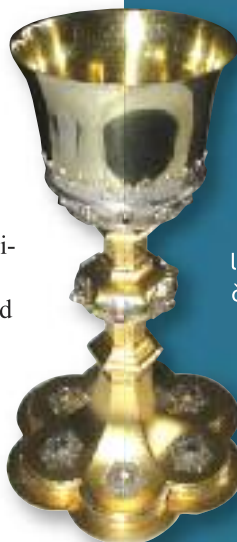
Když jsem se vrátil z kriminálu, často jsem rozjímal nad evangeliem, jak by se ve stejné situaci zachoval Ježíš. On sám nikoho nevylučoval ze společenství. A že apoštolé byli různí, často slabí, nespolehliví a chybní! Kdo ví, zdali bychom je dnes nechali přistoupit ke stolu Páně. Zdali by nám nevadila jejich malověrnost a neortodoxnost. Vždyť Jakub a Jan usilovali za každou cenu o Ježíšovu přízeň. Protekčně si chtěla splhnout. A ostatní měli taky za ušima.

Tomáš pár dní po společné večeři nevěřil v Kristovo vzkříšení... A co Jidáš? Ten pospíchal přímo z večeřadla, aby Krista zradil. Tohle všechno Pán věděl...

A přesto nikoho z nich nevyloučil ze společné svaté večeře. Přesto nechal přijímat své tělo a svou krev všechny ty nedokonalé hříšníky, stejné, jako jsme my. Proč tedy my vylučujeme věřící křesťany z jiných církví nebo rozvedené a utrápené, když chtějí společně přijímat obětovaného a vzkříšeného Božího beránka, Ježíše Krista?”

Po téhle řeči zavládlo hrobové ticho. Teologickou disputaci vystřídalo rozjímání nad evangeliem.

*Z knihy Juraje J. Dovaly
Pankáč v kostele.*

Ekumenický vánoční mobil

Dlouho trvající pandemie těžce doléhá na všechny farnosti a náboženské obce všech církví ve všech zemích. Vyhovět všem nařízením a hygienickým normám znamená nemožnost vykonávat mše a bohoslužby při nejvyšším stupni koronaviru, nebo podstatně zredukovat počet věřících v kostele, resp. modlitebně.

Letošní Vánoce – tak jako i předchozí, jsme spolu s manželkou prožili v rodině naší dcery, žijící v bavorském Norimberku – Rehhofo, patřícím pod farnost Laufamholz, kde mají jak luth. evangelíci, tak katolíci svoje kostely, postavené po 2. světové válce. A tak římskokatolický farář z kostela sv. Otty (Bamberského) a evangelická farářka z kostela sv. Ducha se rozhodli, že s pomocí sponzorů vykonají na Štědrý den na několika místech v Rehhofo a Laufamholzu ekumenické bohoslužby v zapůjčeném pojízdném vánočním „mobilu“, o jehož vnitřní výzdobu se postarali děti z místní mateřské školky. A podařilo se

téměř nemožné: do cca 40 minut byl vměstnán úvodní pozdrav (Begrüßung), mládežnická hudební skupina a dvě zpěvačky od sv. Otty se postaraly o hudební doprovod, kde postupně zazněla píseň Ó, šťastný (O, du fröhliche), modlitba, čtení vánočního evangelia, kázání, píseň Anděl slyší jasné písně (Hört der Engel helle Lieder), modlitba Páně (Vaterunser) a závěrečné požehnaní (Segen). Během dalších dvaceti minut se totiž museli přesunout na další místo. Tak jako u nás lidé nezpívali, měli roušky či respirátory.

Povolená kapacita na náměstí před místním domovem pro seniory byla 200 osob a organizátoři bedlivě sledovali počty příchozích i dodržování na zemi vyznačených rozestupů 1,5 metru.

Všem přítomným se nápad vánočního „mobilu“ líbil a po ukončení ekumenické bohoslužby odměnili oba duchovní a mládežnickou hudební skupinu potleskem. Bohoslužebná sbírka se z hygienických důvodů nekonala.

Pavel Hýbl

Prohlášení Rady EU o boji proti antisemitismu

31. prosince 2020 ukončilo Německo své půlroční předsednictví v Radě Evropské unie. Jednou ze šesti oblastí jeho priorit byla „Evropa ve znamení bezpečí a společných hodnot“.

V kontinuitě se současným trendem evropské politiky se i Německo hlásí k nutnosti posilovat bezpečnost občanů EU, v tomto smyslu zejména cestou prosazování základních hodnot a lidských práv, a to se zvláštním důrazem na boj proti všem formám antisemitismu, jehož projevy v Evropě v posledních letech opět narůstají. Jedním z viditelných výsledků této iniciativy je publikované „Prohlášení Rady o začleňování problematiky boje proti antisemitismu do všech oblastí politiky“, společně přijaté ministry vnitra členských států EU v prosinci 2020.

Antisemitismus je v tomto dokumentu Rady EU označen za útok na evropské hodnoty tak, jak jsou zakotveny ve Smlouvě o Evropské unii. V prohlášení se prostřednictvím svých ministrů členské státy EU zavazují chránit židovský život („Jewish life“) a učinit ho viditelnější součástí evropské identity, ochraňovat židovské komunity a instituce a bojovat proti všem formám antisemitismu pomocí vzájemného sdílení dobré praxe, zvyšování mediální gramotnosti či povědomí o existenci konspiračních teorií. Důraz je kladen jak na vzdělávání společnosti o židovství, o holocaustu a antisemitismu, tak na systematický sběr a analýzu informací o antisemitických projevech. Tato preventivní opatření mají být postupně začleněna do národních i do evropských politik.

Boj proti antisemitismu, resp. zde v zúženém významu jako boj proti antijudaismu, byl

i součástí priorit Rakouska, během jehož předsednictví bylo v prosinci 2018 vydáno „Prohlášení Rady k boji proti antisemitismu a rozvoji společného bezpečnostního přístupu v zájmu lepší ochrany židovských komunit a institucí v Evropě – závěry Rady“. Právě na toto prohlášení nyní Německo po dvou letech navazuje, konkretizuje ho a současně připomíná členským státům EU původní doporučení využívat právně nezávaznou pracovní definici antisemitismu tak, jak byla v květnu 2016 přijata na plenárním zasedání Mezinárodní aliance pro připomínku holocaustu (IHRA).

Součástí aktuálního cílení EU na boj proti antisemitismu a projevům nesnášenlivosti obecně je i na podzim 2020 Evropskou komisí vydaný pětiletý akční plán EU proti rasismu.

Andrea Hudáková
info.dingir.cz

Děti v popředí klimatických řešení

V online diskusi na téma „Děti v popředí klimatické akce“, která se konala 10. prosince, se Světová rada církví (SRC) spolu s experty a mladými lidmi zabývala způsoby, jak podpořit účast dětí na řešeních klimatické změny.

Frederique Seidelová, vedoucí poradkyně pro oblast dětských práv, hovoří o Závazcích SRC vůči dětem sepsaný ve spolupráci s UNICEF a o tom, jak by se děti mohly dostat do popředí akce k zastavení klimatické změny.

„Apeluji na děti: použijte coby spotřebitelé svou sílu a požadujte takové potraviny a oděvy, které jsou šetrné vůči klimatu,“ řekla Seidelová. „A naléhám také na osoby s rozhodovací pravomocí: Postarejme se o to, aby dodavatelé, s nimiž spolupracujeme, dělali maximum pro to, aby zvrátili křivku emisí CO₂ směrem, který zajistí světlou budoucnost.“

Webinář organizovaný World Vision přinesl výměnu zkušeností, které podtrhly důležitost společného úsilí, jež by postavilo děti do popředí agendy klimatické akce.

„Slovo to není jenom klam pouhý“

- vzpomínka na Svátu Karáska

Jistě, znali jsme ho všichni a vlastně neznali, jak to bývá u výrazných osobností. Někteří, kteří ho znali v jeho mladosti, kdy studoval ať již jednu či druhou zahradnickou školu se specializací na víno a zahradu – jak symbolické, či s ním hráli na počátku šedesátých let ve studentských dobách „divadlo malých forem“, anebo s ním po vojenské službě a zkušenosti v kladenských dolech studovali na Komen-ského evangelické bohoslovecké fakultě, kterou ukončil v onom pohnutém roce 1968, by jistě mohli vyprávět, jak se ve Svatoplukovi Karáskovi formoval nespoutaný duch a zralý v něm nekonformní názory na svět, který aktuálně prožíval jako klec, jak popsal ve stejnojmenné básni.

Jako evangelický farář působil po pražském jaru 68 jen dva roky. Jeho následná působnost kastelána na hradě Houska předznamenala osud podobný osudu jednoho z majitelů hradu pana Václava Berky z Dubé, který hrad získal v r. 1615, ale po bitvě na Bílé hoře musel vše opustit a emigrovat. Rovněž Svatopluk Karásek musel brzy po podpisu Charty 77 nuceně emigrovat. Ještě před podpisem byl veden ve svazcích StB jako nepřátelská osoba, dokonce byl osm měsíců vězněn, podobně jako členové známých undergroundových skupin Plastic People of the Universe ad. I Karásek byl se svými písněmi součástí undergroundové scény.

Dlouhých šestnáct let (1981 – 1997) působil pak jako evangelický farář ve švýcarském Curychu. Po sametové revoluci se ale vracel do Čech a kázal i zde, od r. 1997 byl ustanoven farářem v evangelickém sboru ve staroměstském kostele U Salvátora. A to je doba, kdy jsem se se Svátou Karáskem přímo setkala.

Byla jsem krátce po vysvěcení, kdy mi volala sestra farářka, zda bych ji nemohla zastoupit na ekumenické bohoslužbě pro studenty, které se pravidelně konaly U Salvátora – u Karlova mostu, kde sloužila další výrazná osobnost nejen církevního světa, Tomáš Halík. Ve své mladické neohroženosti s několika málo čerstvými zkušenostmi z ekumeny a ekumenických bohoslužeb jsem souhlasila, včetně příslibu následné diskuse se stu-

dentů z různých vysokých škol, sama jsem v té době byla na postgraduálním studiu na HTF UK. Na průběh ekumenické bohoslužby si nyní již přesně nevzpomínám, stáli jsme za stolem Páně všichni tři, stejně jako všichni tři jsme se následně usadili v prostorách připravených pro diskusi. Svátá Karásek, myslím s kytarou, která k němu neodmyslitelně patřila. Studentů bylo tolik, že se nemohli ani vejít. Na jejich dotazy jsme měli postupně odpovídat všichni tři. Je to již bezmála pětadvacet let, ale pamatuji si na to, jak byl Svátá Karásek udiven, že odpovídám jinak než on, a ve snaze vypíchnout specifika naší církve mi položil během diskuse otázku: *A V ČEM JE CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ TEDY HUSITSKÁ?*

Už si nevzpomenou, co jsem mu přesně odpověděla, ale projevílo se to jistě hned v dalším dotazu mladého katolíka, který prof. Halíkovi kladl otázku, jak se má vyrovnat s dogmatem o neposkvřněném počtu Panny Marie, když studuje přírodní vědy a toto dogma se mu přičí? Tomáš Halík mu tehdy odpověděl v tom smyslu, že i on měl s tím dogmatem problém ve své mladosti, ale student k němu jistě postupně dospěje obdobně jako k němu do-

spěl i on. Pamatuji se, jak jsem se snažila ukázat na pojetí dogmatu v Církvi čs. husitské, která se snaží aktuálně vyjádřit to, co věříme, včetně nového promyšlení a případně i nového vyjádření starých povědí víry - dogmat. Jistě jsem v této souvislosti také zmínila svobodu svědomí, což kvitovalo, vzpomínám si, mnoho studentů. Byl to vlastně pro mě první ekumenický dialog, byť se mělo jednat primárně o diskusi se studenty.

Je pochopitelné, že se po návratu do Čech Svátá Karásek začal veřejně a politicky angažovat – v Radě České televize (v r. 2001 byl jen asi tři měsíce), jako poslanec (ve volebním období 2002 – 2006). V tomto čase se angažoval v monarchistické straně, ale následně vstoupil do Unie svobody – Demokratická unie (US DEU) a dva roky pracoval i jako zmocněnec pro lid-

ská práva (2004 – 2006). Znovu se do politiky, tentokrát komunální, vrátil, když (2014 – 2018) se stal zastupitelem na Praze 1 za LES – Liberálně ekologickou stranu.

Nejvíce si ho ale budeme asi pamatovat z jeho básní a písní. Jako třeba závěr jeho písně Pozdravpámbů: *Bože, vyved' mě z malosti, ať Ti zpívám s radostí. Přes Tebe ten náš svět miluju já. Miluju já, miluju já, i ve srabu zpívám Ti Halelujá.*

Se Svátou Karáskem se bude rodina loučit 23. ledna 2021 v 15 hodin ve sboru U Salvátora, kam kvůli současné pandemické situaci bude vstup pouze na pozvánky. Avšak celý obřad bude živě přenášen.

Hana Tonzarová

Foto: Jindřich Nosek, wikipedia.org

Svatopluk Karásek
v roce 2015

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefína Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčřířiková. Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Dagmar Pířšová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

Tvořte s námi Český zápas!

Milí čtenáři a příznivci Českého zápasu, budeme rádi za váš zájem přispívat svými postřehy, úvahami i formou zpráv z dění ve vašich náboženských obcích.

Uvítáme příspěvky do novinových i do barevných magazínových čísel, jejichž témata na jednotlivé měsíce roku 2021 jsou následující:

leden - ekumena a mezináboženský dialog

únor - křesťanství a kultura

březen - solidarita

duben - Velikonoce

květen - rodina

červen - biblická země Izrael

červenec - hodnoty ve společnosti a v církvi

srpen - věda a poznání

září - Ludmila a výchova dětí

říjen - poděkování za dary stvoření

listopad - smíření a odpuštění

prosinec - Vánoce

e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
